

การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครู ระดับอาชีวศึกษา

A development of an enrichment curriculum to enhance instructional management
competency of vocational teachers.

ประกิต ปอคุสุวรรณ¹, สุเมธ งามกนก², สมพงษ์ ปันหุ่น³

Prakit Porkusuwan¹, Sumet Ngamkanok², Sompong Panhoon³

¹นิสิตการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

²อาจารย์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

³อาจารย์ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Received : October 15,2018

Revised : November 20,2018

Accepted : January 4,2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) วิเคราะห์สมรรถภาพ และความต้องการจำเป็นของครูในเรื่องการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา 2) พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา และ 3) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา

หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใช้การฝึกอบรมครูเป็นเวลา 30 ชั่วโมง มีการสอบวัดสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนก่อนและหลัง และการติดตามหลังการฝึกอบรม 1 เดือน เพื่อรับทราบผลพัฒนาการและความคงทนความรู้ ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ความรู้ เจตคติ และทักษะ กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา มี 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่ใช้ประเมินความต้องการจำเป็น และกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้หลักสูตร จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มและการเลือกแบบสมัครใจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ฉบับ ได้แก่ แบบประเมินความต้องการจำเป็น แบบทดสอบความรู้ แบบวัดเจตคติ และแบบประเมินทักษะ เครื่องมือทั้ง 4 ฉบับมีความตรงเชิงเนื้อ และความเชื่อมั่นสูง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า

1) ความต้องการจำเป็นของครูในเรื่องการส่งเสริมสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ได้แก่ การเตรียมแผนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม การทำวิจัยในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

2) หลักสูตรส่งเสริมสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลโดยผลการประเมินหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้จริง

3) ผลการทดลองใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา พบว่า ความรู้และเจตคติเกี่ยวกับสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครู มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์สามารถพัฒนากลุ่มตัวอย่าง ด้านความรู้ และเจตคติสูงขึ้นทุกคน โดยมีคะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก สำหรับด้านทักษะการปฏิบัติงานอาชีพ พบว่าอยู่ในระดับมาก หลังจากการติดตามผลการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 1 เดือน คะแนนทั้ง 2 ส่วนลดลงเล็กน้อยแต่ยังคงอยู่ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : หลักสูตรฝึกอบรม

Abstract

The purpose of this study was to 1) analyze the competency and needs of vocational teachers in enhancing instructional management competency, 2) develop a curriculum to enhance teaching management competency of vocational teachers and 3) study the effect of using the curriculum to enhance teaching management competency of vocational teachers. The training period was 30 hours and a follow-up for a period of one month to evaluate the results of the development and durability of the sample concerning knowledge, attitude, and skills. The samples consisted of needs assessment and sampled 30 voluntary teachers in the Eastern Institute of Vocational Technology. There were 4 research instruments, namely a needs assessment form, a test, an attitude assessment form and a skills assessment form, which all had content validity and reliability. The data was analyzed by descriptive statistics namely, frequency, percentages, means, standard deviation, relative gain score and content analysis.

The findings revealed the followings:

1) Needs analysis revealed teachers needs on enhancing teaching management competency of vocational teachers in vocational technology, namely preparing lesson plans, classroom management skills, learning management, information technology in education, moral and ethical integration, classroom research, assessment and evaluation of learning.

2) An enriched curriculum to enhance instructional management competency of vocational teachers consisting of principles, aims, contents, learning activities, teaching activities, instructional media and assessment. The results of the evaluation by experts were found that the course is appropriate and can be implemented in actual practice.

3) The implementation results of the enriched curriculum to enhance instructional management

competency of vocational teachers revealed that knowledge and attitude concerning instructional management of teachers had effectiveness on the set criteria, so it could be developed for higher knowledge and attitude. All of the samples obtained gained scores at the high to very high level. It was found that the occupational skill was at the high level. The follow up one month after the training revealed that the scores for knowledge and skills were slightly decreased, however, the scores were still in the high level and the samples reflected satisfaction towards the training course at the highest level.

Keywords: Training Program

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 ได้ระบุว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ และมาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึง การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยี

ผลการศึกษาผลการดำเนินงานในรอบ 9 ปี ของการปฏิรูปการอาชีวศึกษา (พ.ศ.2542-พ.ศ.2551) [1] เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับอาชีวศึกษาพบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาที่มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และ สถานประกอบการ ขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ดังนั้นสถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องนำไปฝึกอบรมก่อนเข้าปฏิบัติงานจริง ยิ่งไปกว่านั้นกำลังคนที่ผลิตออกมาขาดคุณลักษณะด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นอย่างเพียงพอ เช่น ทักษะด้านการสื่อสารทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ (ฟัง พูด อ่าน เขียน) การใช้คอมพิวเตอร์ และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมไปถึงขาดคุณลักษณะที่สำคัญต่อการปฏิบัติงานจริงบางประการ เช่น การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การแก้ไขปัญหาในงาน การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบในงาน ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความขยัน มีวินัยตรงต่อเวลา ภาวะผู้นำ ด้านมาตรฐานการอาชีวศึกษา ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษาใหม่ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตรงลักษณะงาน หรือความต้องการของสถานประกอบการ

ด้านการบริหารจัดการ กฎหมายการศึกษาที่มีผลใช้บังคับแล้วยังไม่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากระบบการเสริมสร้างความรู้และมาตรการบังคับใช้ให้แก่ฝ่ายปฏิบัติยังเป็นรูปธรรมยังไม่ชัดเจน ประกอบกับหน่วยงานส่วนกลางบังคับใช้กฎหมายการศึกษาโดยเน้นการปฏิรูปโครงสร้างองค์กรมากกว่าการปฏิรูปคุณภาพการเรียนการสอนในสถานศึกษา ส่งผลให้การปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จ ด้านการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรการศึกษายังไม่ชัดเจนว่าจะให้ผู้สำเร็จการอาชีวศึกษา ควรที่จะศึกษาต่อในระดับสูงหรือเข้าทำงาน ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้จริง ด้านครูผู้สอน สถาบันอาชีวศึกษาขาดแคลนครู คณาจารย์ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากนโยบายจำกัดอัตรากำลังคนภาครัฐ ผนวกกับการใช้มาตรการจูงใจให้ครูออกก่อนเกษียณ ทำให้สูญเสียอัตราครูไปจำนวนมาก อีกทั้งบัณฑิตครูศาสตร์และศึกษาศาสตร์บางส่วน หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วไม่ประกอบอาชีพครูส่งผลให้เกิดการขาดแคลนครูทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

จากการประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาพบว่า หลายเรื่องประสบผลสำเร็จ และหลายเรื่องที่ต้องเร่งพัฒนา ปรับปรุง และต่อยอด โดยเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ที่พบว่า มีสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้มาตรฐาน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งการคิดวิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง คุณธรรมในด้านครู อาจารย์ พบว่า มีปัญหา ขาดแคลนครู คณาจารย์ ที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม ไม่ได้คนเก่ง คนดี และใจรักมาเป็นครู คณาจารย์ ในด้านการบริหารจัดการ พบว่ายังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง [2] โรงเรียนต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการยกระดับมาตรฐานความสำเร็จอย่างต่อเนื่องเพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น

จากการรายงานการวิจัยเรื่องภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา [2] ได้ระบุปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่พบในสถานศึกษาไว้ 7 ด้าน ซึ่งด้านที่เกี่ยวข้องกับครูคือ ครูมีศักยภาพไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ครูต้องสอนหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูใช้เวลาในการทำผลงานวิชาการมากจนทำให้สนใจในการสอนน้อยลง ครูสอนโดยไม่ใช้สื่อการสอน ครูให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักมากกว่ากลุ่มสาระรอง ครูขาดความรู้และเข้าใจในหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ครูขาดการนิเทศ ติดตาม และการประเมินผลการพัฒนา ครูได้สอนวิชาที่ไม่ได้ตรงกับสาขาวิชาที่ได้ศึกษามา ครูมีภาระงานอื่นมากนอกจากงาน ประการสุดท้าย การพัฒนาการอบรมครูไม่สอดคล้องกับความต้องการ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าครูมีปัญหา 6 ประการ คือ ประการแรกมีสถานศึกษาเพียงบางแห่งที่จัดการเรียนการสอนโดยแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มตามศักยภาพ ประการที่สองครูยังใช้การบรรยายแบบครูเป็นศูนย์กลางและใช้สื่อการสอนน้อย ประการที่สามครูส่วนใหญ่จัดทำแผนการเรียนรู้หรือมีแผนการเรียนรู้ แต่ไม่ได้จัดการเรียนรู้ตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ประการที่สี่การเรียนการสอนไม่ได้ฝึกผู้เรียนได้นำข้อมูลจากประสบการณ์จริงมาคิดวิเคราะห์ แต่เน้นการคัดลอกเนื้อหาจากเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ต ประการที่ห้าเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน และประการที่หกจำนวนผู้เรียนต่อห้องมากเกินไป จึงทำให้การเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพ ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่ามี 5 ประการ คือ ประการที่หนึ่งครูใช้สื่อการสอนไม่หลากหลาย ส่วนใหญ่ใช้สื่อสำเร็จรูปที่เป็นหนังสือแบบเรียน ประการที่สองครูขาดความรู้และทักษะในการผลิตและ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ได้รับจากส่วนกลางไม่ตรงกับเนื้อหาและความต้องการของครู จึงไม่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ ทั้งยังไม่มีห้องปฏิบัติการหรืออุปกรณ์ที่จะใช้กับสื่อที่ได้รับ ประการที่สี่สถานศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่ต้องนำไปใช้ในด้านอื่นที่จำเป็นและเร่งด่วนมากกว่า และประการที่ห้าครูขาดทักษะในการเลือกใช้สื่อหรือไม่มีส่วนร่วมในการจัดซื้อสื่อ ทำให้สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนไม่เหมาะสมกับผู้เรียน ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา พบว่า ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลไม่เหมาะสมเนื่องจากขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวัด ประเมินผลการเรียน ครูขาดทักษะในการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวัดและประเมินผล

การพัฒนาสมรรถภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนของผู้ที่ทำหน้าที่ครูนั้น มีหลายรูปแบบ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนารูปแบบและวิธีการพัฒนาสมรรถภาพครู สรุปได้ดังนี้ [3] 1) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งสมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะการปฏิบัติงานในหน้าที่ (Functional Competency) และสมรรถนะเฉพาะกลุ่มสาระ (Specificational Competency) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด 2) รูปแบบของการพัฒนามุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายที่มีคุณภาพตามที่ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) กำหนด ให้กระจายอยู่ทั่วประเทศ เพื่อความสะดวกในการเข้ารับการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งที่เป็นองค์กรเครือข่าย บุคคลเครือข่าย และเครือข่ายทางไกล 3) วิธีการพัฒนาต้องมีความหลากหลาย สอดคล้อง

กับความต้องการพัฒนาของครูและบุคลากรทางการศึกษา มุ่งเน้นวิธีการพัฒนาที่โรงเรียน/หน่วยงานเป็นฐาน (School Based Development /Inside based Development) เป็นสำคัญ 4) วิธีการพัฒนาที่สำคัญได้แก่ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer group) การวิจัยในชั้นเรียนอย่างง่าย การเข้ารับการอบรม หรือการเข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา 5) การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายทางไกล เป็นวิธีการหนึ่งซึ่งช่วยเหลือครูให้สามารถเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาตนเอง โดยการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ช่วยครูไม่ต้องเดินทางออกจากพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล และสามารถพัฒนาตนเองให้สามารถนำความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิดแก่ผู้เรียนและสามารถนำไปเลื่อนวิทยฐานะให้ตนเองได้

งานวิจัยนี้ใช้วิธีพัฒนาครูด้วยการฝึกอบรม โดยการพัฒนาครูด้วยวิธีการฝึกอบรมนั้น มีรูปแบบที่สำคัญ 2 รูปแบบ คือ 1) การฝึกอบรมในห้องเรียน (Classroom Training) 2) การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (On the Job Training: OJT) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการอบรมแบบการฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน (On the Job Training: OJT) และผู้วิจัยยังได้ศึกษาเรื่องการเรียนแบบผสมผสาน ซึ่งหมายถึง การเรียนโดยการผสมผสานระหว่างการเรียนแบบดั้งเดิมหรือแบบพบกันในพื้นที่เรียน (Face to face) กับการเรียนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่ยุคของเทคโนโลยีขั้นสูง ยุคแห่งสังคมเครือข่าย ดังเช่น ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ ได้กล่าวไว้ในอนาคตภาพของสังคมไทยในศตวรรษหน้า โดยเป็นการอบรมที่ผสมผสาน Blended Learning ซึ่งครูยุคใหม่ต้องใช้เทคโนโลยีต่างๆเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน และผู้วิจัยคาดหวังว่ากระบวนการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น สามารถเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการการสอนของครูให้ดีขึ้นได้ เพราะหลักสูตรมีการพัฒนาครู ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ และในกระบวนการพัฒนามีการใช้การอบรมแบบผสมผสาน Blended Learning ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในหลักสูตรอบรม ซึ่งจะทำให้ครูมีการพัฒนาการที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สมรรถภาพด้านการบริหารจัดการสอนของครูอาชีวศึกษา และความต้องการจำเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา
3. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 (R1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature review) และประเมินความต้องการ ความจำเป็น (Needs Assessment) ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และสังเคราะห์ข้อมูลการบริหารจัดการสอนของครูอาชีวศึกษา

ขั้นที่ 2 ประเมินความต้องการ ความจำเป็น (Needs Assessment) สมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา กับกลุ่มตัวอย่างครูอาชีวศึกษาจำนวน 30 คน

ตอนที่ 2 (D1) การสร้างหลักสูตรและตรวจสอบหลักสูตรก่อนนำไปใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา แบบทดสอบความรู้ในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา แบบทดสอบทักษะในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา

แบบวัดเจตคติต่อการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาของครูผู้เข้ารับการอบรม ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างหลักสูตรอบรมตามแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler's end-means model) โดยกำหนดเป้าหมายสุดท้ายของหลักสูตร ซึ่งหมายถึง สมรรถภาพและกำหนดวิธีการ ประกอบด้วย เนื้อหาของหลักสูตรและกิจกรรมผ่านช่องทางการฝึกอบรม กระบวนการสร้างและพัฒนาหลักสูตรที่สำคัญ คือ สำรวจข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์ความต้องการของครูผู้สอน ออกแบบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินหลักสูตร และปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ตอนที่ 3 (R2) นำหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างครูอาชีวศึกษาจำนวน 30 คน เพื่อเก็บผลการวิจัยโดยหาประสิทธิภาพของหลักสูตร จากการทดสอบความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ทดสอบทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา และวัดเจตคติต่อการบริหารการจัดการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม

ตอนที่ 4 (D2) เป็นการปรับปรุงหลักสูตรหลังจากการนำไปใช้จริง ผู้วิจัย ได้เก็บรวบรวมปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น รวมกับผลที่เกิดจาก R2 นำไปปรับหลักสูตรที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาครูต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สมรรถภาพด้านการบริหารจัดการสอนของครูอาชีวศึกษา และความต้องการจำเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษานั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ สมรรถนะของครูผู้สอนของ สพฐ. ครูผู้สอนระดับอาชีวศึกษา ครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ออกมาเป็น 7 เนื้อหาสาระสำคัญ คือ การเตรียมแผนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม การทำวิจัยในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งนำผลการการสังเคราะห์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านประเมินความสอดคล้องกับการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูแล้วพบว่าสอดคล้องทั้ง 7 เนื้อหาสาระสำคัญ และได้นำไปประเมินความต้องการจำเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ทุกหน่วยมีความต้องการจำเป็นอยู่ในช่วง 0.598 - 0.718 หมายความว่า ทุกสมรรถนะ มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ในการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครู เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับที่ 1 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา อันดับที่ 2 การจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน อันดับที่ 4 การเตรียมแผนการสอน อันดับที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 6 การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม และ อันดับที่ 7 การทำวิจัยในชั้นเรียน

2. การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษานั้น ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา โดยมีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) หัวข้อการฝึกอบรม 4) เนื้อหาการฝึกอบรม 5) กิจกรรมการฝึกอบรม 6) สื่อการฝึกอบรม 7) การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมทุกประเด็นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 1 คือ 5.00 ได้แก่ เนื้อหาที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื้อหาบทเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม บทเรียนมีการสรุปเนื้อหาในแต่ละตอนอย่างเหมาะสม มีกระบวนการอบรมที่เหมาะสมและน่าสนใจ มีการสรุปและการนำความรู้จากอบรมประยุกต์ใช้ มีการใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมที่เหมาะสมและน่าสนใจ ผู้เข้าอบรมสามารถประเมินความเข้าใจของตนเองได้

ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 2 คือ 4.80 ได้แก่ จุดประสงค์ที่เหมาะสมกับหลักสูตรการฝึกอบรม การแจ้งจุดประสงค์ของการอบรมสามารถเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาบทเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ บทเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมตลอดการอบรม บทเรียนมีการยกตัวอย่างในปริมาณและโอกาสที่เหมาะสม มีการนำเข้าสู่บทเรียนที่เหมาะสม การประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความง่ายและเหมาะสมกับระดับของผู้เข้าอบรม ความเหมาะสมของจำนวนข้อสอบหรือแบบทดสอบ

3. การศึกษาผลการใช้หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษานั้น ได้ผลการทดลองหลักสูตรอบรม หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออก ผู้วิจัยเปรียบเทียบคะแนนจากแบบทดสอบความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา และวัดเจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร คำนวณคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ และประเมินด้านทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ผู้วิจัยใช้แบบสังเกตทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา พบว่า

3.1 ด้านความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา เจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา

3.1.1 คะแนนพัฒนาการด้านความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา สูงกว่าเกณฑ์ 20% ขึ้นไป คือ 59.61% แปรผลได้ว่ามีพัฒนาการด้านความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยหน่วยที่ 2 การบริหารจัดการชั้นเรียน ได้คะแนนพัฒนาการมากที่สุด คือ 64.71% หน่วยที่ 5 การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม มีคะแนนพัฒนาการน้อยที่สุด คือ 59.65% และการติดตามผลหลังการฝึกอบรม พบว่า มีคะแนนลดลง จากคะแนนหลังการฝึกอบรม แต่ผลคะแนนที่ได้ยังสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรทุกหน่วย

3.1.2 คะแนนพัฒนาการด้านเจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา สูงกว่าเกณฑ์ 20% ขึ้น คือ 95.24 % แปรผลได้ว่ามีพัฒนาการด้านเจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยหน่วย 3 การทำวิจัยในชั้นเรียน มีคะแนนพัฒนาการมากที่สุด คือ 96.67 % หน่วยที่ 1 การเตรียมแผนการสอน มีคะแนนพัฒนาการน้อยที่สุด คือ 93.82% และในการติดตามผลหลังการฝึกอบรม พบว่า มีผลคะแนนลดลงจากคะแนนหลังการฝึกอบรม แต่ผลคะแนนที่ได้ยังสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรทุกหน่วย

3.1.3 คะแนนด้านทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาการปฏิบัติสูงกว่าเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย 3.50 คือ 4.90 โดยหน่วยที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.90 และหน่วยที่ 6 การทำวิจัยในชั้นเรียน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.83

3.2 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความพึงพอใจมาก ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยในการประเมินมากที่สุด คือ การอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ช่วยสร้างแรงจูงใจในการจัดการสอน 4.80 และในส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยในการประเมินน้อยที่สุด คือ การอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ช่วยให้ครูเข้าใจการจัดการสอน มากขึ้น 4.57

หลังจากได้ใช้หลักสูตรแล้วได้มีการปรับปรุงแก้ไขและรับรองหลักสูตร โดยปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหาของการฝึกอบรม มีการ แจกแจงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมด้านทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาออกมาเป็นข้อย่อยๆ มีการแยกจุดประสงค์ออกจากกันเป็นหลายข้อเนื่องจากของเดิมนั้นจะเป็นจุดประสงค์ข้อใหญ่ๆที่มีจุดประสงค์ย่อยรวมกันมากเกินไป มีการปรับเนื้อหาให้มีความใกล้เคียงกัน

เนื่องจากเนื้อหาไม่เท่ากันทำให้ใช้เวลาในแต่ละหน่วยไม่เท่ากันจึง มีการเพิ่มรายละเอียดในใบความรู้ในการบริหารการ จัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาให้มากขึ้นและเพิ่มจำนวนชั่วโมงในการอบรมให้มากขึ้นในช่วงกิจกรรมการเรียนรู้มีการ เพิ่มทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาการปฏิบัติมากขึ้นและประเมินการฝึกอบรมจากผลงานการ ฝึกอบรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของ ครูระดับอาชีวศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถก่อเกิดการพัฒนาด้านความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับ อาชีวศึกษา ทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา และเจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครู ระดับอาชีวศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ ซึ่งผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สมรรถนะด้านการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา และความต้องการจำเป็นการ เสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา พบว่าด้านสมรรถนะของครูผู้สอนนั้นสามารถ วิเคราะห์ได้ 7 สมรรถนะคือ การเตรียมแผนการสอน การบริหารจัดการชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศทาง การศึกษา การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่ง ทั้ง 7 สมรรถนะนั้นผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ครอบคลุมกระบวนการทำงานของครูในการบริหารจัดการเรียน การสอนของครูให้มีประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดี

ในการศึกษาความต้องการจำเป็นการเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ประเมินความต้องการจำเป็นสมรรถนะด้านการบริหารจัดการสอนของครูอาชีวศึกษา แล้วได้พบว่า ทุกหน่วยมี ความต้องการจำเป็นอยู่ในช่วง 0.598 - 0.718 หมายความว่า ทุกสมรรถนะ มีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ในการ เสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครู เรียงตามลำดับได้ดังนี้ อันดับที่ 1 เทคโนโลยีสารสนเทศทาง การศึกษา อันดับที่ 2 การจัดการเรียนรู้ อันดับที่ 3 การบริหารจัดการชั้นเรียน อันดับที่ 4 การเตรียมแผนการสอน อันดับที่ 5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อันดับที่ 6 การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม อันดับที่ 7 การทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า ทุกสมรรถนะนั้นมีความจำเป็นต่อสมรรถนะด้านการบริหารจัดการสอนของครูอาชีวศึกษา โดยสมรรถนะ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษามีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งหมายถึงความต้องการพัฒนาสมรรถนะในด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศของครูอาชีวศึกษามีความต้องการมากที่สุด

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษานั้นได้สร้างเป็น หลักสูตร มีทั้งหมด 7 หน่วยคือเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การเตรียม แผนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม การทำวิจัยในชั้นเรียน โดย ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่าองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรมทุกประเด็นมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ข้อ รายการที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 1 คือ 5.00 ได้แก่ เนื้อหามีความถูกต้องตามหลักวิชาการ เนื้อหามีความสัมพันธ์ต่อเนื้อ งบเรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับผู้เข้าอบรม บทเรียนมีการสรุปเนื้อหาในแต่ละตอนอย่างเหมาะสม มีกระบวนการอบรม ที่เหมาะสมและน่าสนใจ มีการสรุปและการนำความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาจากอบรม ประยุกต์ใช้ มีการใช้สื่อประกอบการฝึกอบรมที่เหมาะสมและน่าสนใจ ผู้เข้าอบรมสามารถประเมินความเข้าใจของตนเองได้ ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยมีความเหมาะสมเป็นลำดับที่ 2 คือ 4.80 ได้แก่ จุดประสงค์เหมาะสมกับหลักสูตรการฝึกอบรม การ

แจ้งจุดประสงค์ของการอบรมสามารถเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาบทเรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ บทเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมตลอดการอบรม บทเรียนมีการยกตัวอย่างในปริมาณและโอกาสที่เหมาะสม มีการนำเข้าสู่บทเรียนที่เหมาะสม การประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความยากง่ายและเหมาะสมกับระดับของผู้เข้าอบรม ความเหมาะสมของจำนวนข้อสอบหรือแบบทดสอบ

ผลโดยรวมของการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาทั้งหมด 7 หน่วยคือ เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การเตรียมแผนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม การทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ได้มาดังกล่าวสอดคล้องกับหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นดำเนินการโดยศึกษาข้อมูล ได้แก่ กระบวนการพัฒนาหลักสูตร ความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ทักษะสภาพการจัดการเรียนการสอนและปัญหาในการสอนคิดวิเคราะห์ การศึกษาความต้องการในการฝึกอบรม เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานแล้วได้นำข้อมูลพื้นฐานดังกล่าวมาสนทนากลุ่ม เพื่อศึกษาแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมของทาบา [4] ซึ่งผู้วิจัยได้ยกวางหลักสูตรประกอบไปด้วยหลักการและเหตุผลของหลักสูตรจุดมุ่งหมายของหลักสูตรฝึกอบรม โครงสร้างหลักสูตรเนื้อหาสาระของหลักสูตร กิจกรรมฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการฝึกอบรม และจัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตรพร้อมนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ผลการตรวจสอบหลักสูตรพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก และมีความสอดคล้องสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ในการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาในครั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรของทาบา [4] โดยได้เสนอว่ากระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การวิเคราะห์สำรวจความต้องการ (2) กำหนดจุดมุ่งหมาย (3) การเลือกเนื้อหาสาระของหลักสูตร (4) การจัดระบบเนื้อหา (5) การเลือกประสบการณ์เรียนรู้ (7) การกำหนดสิ่งที่จะประเมิน สำหรับองค์ประกอบของหลักสูตรที่สร้างขึ้นได้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ด้านทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา และด้านเจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นไปตามองค์ประกอบหลักของหลักสูตร และผลจากการนำหลักสูตรและคู่มือ เอกสารประกอบการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบพบว่า ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมมีมากจนถึงมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันความสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรในแต่ละด้านเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบตามขั้นตอนแนวทางการจัดพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่ [5]

3. ผลการใช้หลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา นั้นพบว่าหลังจากใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาแล้ว ได้ผลซึ่งแยกเป็น หัวข้อการอภิปราย ออกเป็น 3 ประเด็น คือ 3.1 ด้านความรู้ 3.2 ด้านทักษะ 3.3 ด้านเจตคติ ดังนี้

3.1 ผลคะแนนพัฒนาการจากการทดสอบความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาของครูผู้เข้าอบรม ของหน่วยที่ 2 การบริหารจัดการชั้นเรียน ได้คะแนนพัฒนาการมากที่สุด คือ 64.71% ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมเพิ่มสมรรถนะครูผู้สอนเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ช่วยเพิ่มความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาของครูในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนให้สูงขึ้นจากความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาเดิม ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบการอบรมที่มีเนื้อหาที่มีความพร้อมและความสมบูรณ์ในความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา เรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ทำให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาที่ดีขึ้น พร้อมทั้งมีสิ่งเร้าด้วยการเรียนด้วยการเรียนแบบ

ผสมผสาน Blended Learning และมีการให้ครูผู้เข้ารับการอบรมทำแบบฝึกหัด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของธอร์นไดค์ (Thorndike) (Gredler, 1997, p. 24) ซึ่งมีกฎการเรียนรู้ที่สำคัญคือ 1 กฎแห่งผล (Law of effect) 2 กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) 3 กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) และผลคะแนนพัฒนาการจากการทดสอบความรู้ในการบริหารจัดการการสอนของครูผู้เข้าอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยทั้งหลักสูตรเท่ากับ 59.61 หมายถึงหลักสูตรนี้มีผลทำให้ครูมีพัฒนาการทางด้านความรู้ในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาในการบริหารจัดการสอนอยู่ในระดับสูง

3.2 ผลคะแนนพัฒนาการของเจตคติในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา หน่วย 3 การจัดการการเรียนรู้ มีคะแนนพัฒนาการมากที่สุด คือ 96.84% ซึ่งหมายถึงการฝึกอบรมตามหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ช่วยเพิ่มเจตคติในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาในด้านการจัดการการเรียนรู้ให้สูงขึ้นจากเจตคติในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาเดิม ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบการอบรมที่มีการกระตุ้นความเป็นครูที่จะมีเมตตาต่อนักเรียนในการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน เก่ง ดี และมีความสุข ทำให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีเจตคติในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาที่ดีขึ้นโดยเฉพาะในหน่วยที่ 3 เรื่อง การจัดการการเรียนรู้นี้ พร้อมทั้งมีการอบรมแบบผสมผสาน Blended Learning ช่วยในการจัดการการเรียนรู้ เพื่อเป็นตัวช่วยให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้นักเรียนด้วย และนอกจากนี้ยังมีการให้ครูผู้เข้ารับการอบรมฝึกการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนซึ่งครูผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการสอนได้ และผลคะแนนพัฒนาการจากการทดสอบเจตคติในการบริหารจัดการสอนของครูผู้เข้าอบรมหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษามีค่าเฉลี่ยทั้งหลักสูตรเท่ากับ 67.08 หมายถึงหลักสูตรนี้มีผลทำให้ครูมีพัฒนาการทางด้านเจตคติในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาอยู่ในระดับสูง

3.3 ผลคะแนนทักษะในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา นั้นหน่วยที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ 4.96 ซึ่งหมายถึงการฝึกอบรม เสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา ช่วยเพิ่มสมรรถนะทักษะในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่จะนำไปใช้ในการบริหารจัดการสอนให้สูงขึ้นมากกว่าทักษะในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาด้านอื่นๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการออกแบบการอบรมแบบผสมผสาน Blended Learning ที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการอบรม ซึ่งทำให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาทักษะในการบริหารจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษามากกว่าด้านอื่น และยังเป็นตัวอย่างการฝึกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้นักเรียนอีกด้วย

การวิจัยในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนของครูระดับอาชีวศึกษามีความสำเร็จ ได้แก่ การดำเนินการสร้างและพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบตามขั้นตอน ตามแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของ Taba ,วิชัย วงษ์ใหญ่, มาเรียม นิลพันธุ์ และ Tyler [4, 6, 7, 8] นอกจากนั้นแล้วเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองของความต้องการของครูผู้เข้ารับการอบรม เพราะเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม ผู้วิจัยกำหนดโดยการสำรวจความต้องการของครู และนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรม ใช้การรับสมัครผู้เข้าอบรมจากความสมัครใจ ประกอบกับการหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรอบรู้เฉพาะด้านตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข อีกทั้งกระบวนการฝึกอบรมใช้การฝึกอบรมในที่ทำงาน (On-the-Job Training) และการเรียนรู้โดยใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงมือปฏิบัติอย่างแท้จริง นอกจากนั้นการออกแบบการอบรมยังใช้รูปแบบการอบรมเป็นแบบผสมผสาน Blended Learning ที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ

อบรม ซึ่งทำให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีการพัฒนาทักษะในการบริหารการจัดการสอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา และยังมีตัวอย่างการฝึกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้กับนักเรียน อีกทั้งยังได้รับความร่วมมือจากผู้เข้ารับการอบรมเป็นอย่างดีในการอบรม

ในการอบรมในครั้งนี้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีความตั้งใจเข้ามารับการอบรมจากการสมัครใจของตนเอง เนื่องจากมีความสนใจในหัวข้อที่จะอบรม แต่จะมีส่วนที่เป็นทฤษฎีซึ่งผู้เข้ารับการอบรมบางส่วนไม่ได้ให้ความสนใจ วิทยากรต้องมีการใช้วิธีการทักทายโดยกระตุ้นความคิดในจิตวิญญาณความเป็นครูของครูผู้เข้ารับการอบรมในการเพิ่มเจตคติในการบริหารการจัดการสอนเพื่อให้ครูผู้เข้ารับการอบรมมีเจตคติในการบริหารการจัดการสอนที่ดีขึ้นในการที่จะเพิ่มความสนใจในส่วนเนื้อหาส่วนที่เป็นทฤษฎีความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษามีประเด็นที่ควรนำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

การนำหลักสูตรการอบรมเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการเรียนการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาไปใช้ ควรจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 เนื่องจากการอบรมตามหลักสูตรนี้ ประสบความสำเร็จโดยนำการอบรมแบบผสมผสาน Blended Learning ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการอบรม ดังนั้นการนำหลักสูตรการอบรมไปใช้ ควรจะได้ศึกษา เทคโนโลยีสารสนเทศเรื่องใหม่ๆ เข้ามาใช้ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้ารับการอบรมตลอดเวลา

1.2 กระบวนการบริหารการจ้ดอบรม ต้องมีการทำข้อตกลง ความเข้าใจกระบวนการในการดำเนินงานอบรม ซึ่งจะให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติตาม ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นไปตามข้อตกลงเป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ผลการพัฒนาด้านความรู้ในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาเรื่อง การสอดแทรกด้านศีลธรรมและจริยธรรม คະแนนพัฒนาการด้านเจตคติในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษา หน่วยที่ 1 การเตรียมแผนการสอน และคະแนนด้านทักษะในการบริหารการจัดการสอนของครูระดับอาชีวศึกษาการปฏิบัติ หน่วยที่ 6 การทำวิจัยในชั้นเรียน มีผลการพัฒนาต่ำกว่าหัวข้ออื่น ซึ่งเป็นจุดที่ควรจะทำวิจัยต่อไป ว่ามีสิ่งใดที่เกี่ยวข้องที่ทำให้ได้ผลการพัฒนาการต่ำกว่าหัวข้ออื่น

2.2 ควรนำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรนี้ไปใช้ในการพัฒนากลุ่มสถาบันอื่นๆ เช่น หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูผู้สอนสถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร หลักสูตรเสริมสร้างสมรรถภาพการบริหารการจัดการสอนของครูผู้สอนสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). *แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริม*

วัฒนธรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เอกสาร

ประกอบ การประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยและพัฒนาการส่งเสริม

วัฒนธรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพฯ:

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- [2] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รายงานการวิจัย เรื่อง ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี*. กรุงเทพฯ: พิณสุดา สิริธรรังศรี.
- [3] สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2553). *แบบประเมินสมรรถนะของครู*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- [4] Taba, H. (1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.
- [5] วิชัย วงษ์ใหญ่. (2533). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม.
- [6] วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2554). *จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนทัศน์ใหม่* การพัฒนา. กรุงเทพฯ: จรัญสนิทวงศ์การพิมพ์.
- [7] มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). *รายงานการวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [8] Tyler, R. W. (1949). *Basic Principle of Curriculum and Instruction*. Chicago: University of Chicago Press.